

Vissa förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster och pension inför budgetpropositionen 2024

Innehållsförteckning

1	Lagförslag	4
1.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:887) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	11
2	Bakgrund och gällande rätt	14
3	Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension	15
3.1	Förstärkt och förändrat jobbskatteavdrag	15
3.2	Sänkt skatt på pension	16
3.3	Sänkt marginalskatt	17
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	17
5	Konsekvensanalys	18
5.1	Utgångspunkter för bedömningar av sysselsättningseffekter och självfinansieringsgrad på lång sikt	18
5.2	Förstärkt ordinarie jobbskatteavdrag och sänkt skatt på pension	20
5.3	Förstärkt och indexerat jobbskatteavdrag för äldre samt höjd åldersgräns	29
5.4	Ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år	34
5.5	Sänkt marginalskatt	38
5.6	Övriga effekter	41
6	Författningskommentar	42
6.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	42
6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:887) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	43

Inledning

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) redovisades ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras är beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet. När regeringen tillträdde inleddes arbetet med de olika reformerna. Därutöver har ett antal andra skattefrågor aktualiserats på olika politiska områden.

Inför budgetpropositionen för 2024 är det angeläget att skatteförslagen kan förberedas genom remittering och granskning av Lagrådet. För att möjliggöra en samlad behandling av skatteförslag med budgeteffekter remitteras därför denna promemoria från Finansdepartementet. Om de skatteåtgärder som nu remitteras kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2024, och i vilken omfattning och med vilken dimensionering, blir beroende av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet samt de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

I denna promemoria föreslås inledningsvis att det ordinarie jobbskatteavdraget och det s.k. jobbskatteavdraget för äldre ska förstärkas med totalt 8,7 miljarder kronor. Skattesänkningen riktas främst till heltidsarbetande med låga- och medelhöga inkomster. I genomsnitt minskar skatten med ca 1 900 kronor per år för dem som omfattas av det ordinarie jobbskatteavdraget och ca 1 000 kronor per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget för äldre.

I promemorian föreslås vidare att en indexering ska införas i beräkningen av jobbskatteavdraget för äldre och att åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för denna grupp höjs från 65 till 66 år. Det föreslås även att jobbskatteavdraget ska förstärkas ytterligare för personer som vid årets ingång har fyllt 69 år.

Dessutom föreslås i promemorian att skatten för pensionärer ska sänkas med totalt 1,82 miljarder kronor. Förslaget innebär att det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år förstärks. I genomsnitt innebär förslaget en skattesänkning på ca 1 100 kronor per person och år.

Slutligen föreslås i promemorian att marginalskatten ska sänkas för dem som arbetar eller har uppnått åldern för rådande pensionsnorm. Förslaget innebär att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer i jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget tas bort.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen¹

dels att 63 kap. 3 a §, 67 kap. 5 och 7–9 §§ och rubrikerna närmast före 67 kap. 7 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 67 kap. 8 a §, och närmast före 67 kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

63 kap.

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Fastställd förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,91 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 1,965 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,965 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,333 prisbasbelopp ökat med 19,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	39,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,212 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,24 prisbasbelopp	49,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,523 prisbasbelopp
överstiger 3,24 men inte 5,53 prisbasbelopp	0,325 prisbasbelopp ökat med 23,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

överstiger 5,53 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,441 prisbasbelopp ökat med 21,2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,104 prisbasbelopp ökat med 12,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte 11,48 prisbasbelopp	2,139 prisbasbelopp
överstiger 11,48 men inte 12,8 prisbasbelopp	9,257 prisbasbelopp minskat med 62 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,8 men inte 13,54 prisbasbelopp	1,32 prisbasbelopp
överstiger 13,54 men inte 36,54 prisbasbelopp	2,097 prisbasbelopp minskat med 5,74 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

Föreslagen lydelse

63 kap.

3 a §²

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Fastställd förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,91 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 1,965 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,965 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,333 prisbasbelopp ökat med 19,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

² Senaste lydelse 2022:886.

överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	39,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,212 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,24 prisbasbelopp	49,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,523 prisbasbelopp
överstiger 3,24 men inte 5,00 prisbasbelopp	0,239 prisbasbelopp ökat med 26 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 5,0 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,33 prisbasbelopp ökat med 24,2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,016 prisbasbelopp ökat med 15,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte 11,87 prisbasbelopp	2,268 prisbasbelopp
överstiger 11,87 men inte 13,27 prisbasbelopp	9,628 prisbasbelopp minskat med 62 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 13,27 prisbasbelopp	1,40 prisbasbelopp

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap.

5 §³

De som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 7 eller 8 § för arbetsinkomster (jobbskatteavdrag). Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

De som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 7, 8 eller 8 a § för arbetsinkomster (jobbskatteavdrag). Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Nuvarande lydelse

Jobbskatteavdrag för personer som inte har fyllt 65 år

7 §

För dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige

Skattereduktion

överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 0,91 men inte 3,24 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 0,91 prisbasbelopp och 38,74 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 3,24 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 3,24 men inte 8,08 prisbasbelopp	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,812 prisbasbelopp och 12,8 procent av arbetsinkomsterna mellan 3,24 och 8,08 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 8,08 men inte 13,54 prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,432 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 13,54 prisbasbelopp	skillnaden mellan 2,432 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt, med avdrag för 3 procent av de arbetsinkomster som överstiger 13,54 prisbasbelopp

Föreslagen lydelse

Jobbskatteavdrag för personer som inte har fyllt 66 år

7 §⁴

För dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 66 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige

Skattereduktion

överstiger inte 0,91 prisbasbelopp

skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 0,91 men inte 3,24 prisbasbelopp

skillnaden mellan å ena sidan summan av 0,91 prisbasbelopp och 38,74 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 3,24 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 3,24 men inte 8,08 prisbasbelopp

skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,813 prisbasbelopp och 15,5 procent av arbetsinkomsterna mellan 3,24 och 8,08 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

överstiger 8,08 prisbasbelopp

skillnaden mellan 2,563 prisbasbelopp och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Nuvarande lydelse

Jobbskatteavdrag för personer som har fyllt 65 år

8 §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

<u>Arbetsinkomst som beskattas i Sverige</u>	<u>Skattereduktion</u>
överstiger inte 100 000 kronor	22 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor	summan av 15 000 kronor och 7 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 300 000 men inte 600 000 kronor	36 000 kronor
överstiger 600 000 kronor	36 000 kronor med avdrag för 3 procent av de arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor

Föreslagen lydelse

Jobbskatteavdrag för personer som har fyllt 66 men inte 69 år

8 §⁵

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 men inte 69 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 6 § till följande belopp.

<u>Arbetsinkomst som beskattas i Sverige</u>	<u>Skattereduktion</u>
överstiger inte 1,7 prisbasbelopp	23 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 1,7 men inte 6,5 prisbasbelopp	summan av 0,2635 prisbasbelopp och 7,5 procent av arbetsinkomsterna
överstiger 6,5 prisbasbelopp	0,751 prisbasbelopp

⁵ Senaste lydelse 2022:1807.

Jobbskatteavdrag för personer som har fyllt 69 år

8 a §

De som vid beskattningsårets ingång har fyllt 69 år har rätt till skattereduktion enligt 8 § multiplicerat med 1,25.

9 §⁶

De som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 5–8 §§ med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de är obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna i 5–8 §§ tillämpas utan de begränsningar som anges i första stycket.

De som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 5–8 a §§ med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de är obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna i 5–8 a §§ tillämpas utan de begränsningar som anges i första stycket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Lagen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:887) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen (1999:1229) i stället för lydelsen enligt lagen (2022:887) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

63 kap.

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 67 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Fastställd förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,91 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 1,965 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,965 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,333 prisbasbelopp ökat med 19,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	39,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,212 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,24 prisbasbelopp	49,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,523 prisbasbelopp
överstiger 3,24 men inte 5,53 prisbasbelopp	0,325 prisbasbelopp ökat med 23,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 5,53 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,441 prisbasbelopp ökat med 21,2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,104 prisbasbelopp ökat med 12,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

överstiger 8,08 men inte 11,48 prisbasbelopp	2,139 prisbasbelopp
överstiger 11,48 men inte 12,8 prisbasbelopp	9,257 prisbasbelopp minskat med 62 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,8 men inte 13,54 prisbasbelopp	1,32 prisbasbelopp
överstiger 13,54 men inte 36,54 prisbasbelopp	2,097 prisbasbelopp minskat med 5,74 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

Föreslagen lydelse

63 kap.

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 67 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Fastställd förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,91 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 1,965 prisbasbelopp	0,600 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,965 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,333 prisbasbelopp ökat med 19,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	39,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,212 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,24 prisbasbelopp	49,49 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,523 prisbasbelopp
överstiger 3,24 men inte 5,00 prisbasbelopp	0,239 prisbasbelopp ökat med 26 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

överstiger 5,00 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,33 prisbasbelopp ökat med 24,2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,016 prisbasbelopp ökat med 15,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 8,08 men inte 11,87 prisbasbelopp	2,268 prisbasbelopp
överstiger 11,87 men inte 13,27 prisbasbelopp	9,628 prisbasbelopp minskat med 62 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 13,27 prisbasbelopp	1,40 prisbasbelopp

2 Bakgrund och gällande rätt

Jobbskatteavdraget

Den 1 januari 2007 infördes jobbskatteavdraget som är en skattereduktion för arbetsinkomster (prop. 2006/07:1). Rätt till jobbskatteavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga och har arbetsinkomster. Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till skattereduktionen. Med arbetsinkomster avses i huvudsak sådana inkomster av anställning eller av annat förvärsarbete och av aktiv näringsverksamhet som närmare definieras genom hänvisningar till socialförsäkringsbalken.

Jobbskatteavdragets storlek är i dag beroende av om den skattskyldige har fyllt 65 år eller inte. Det s.k. ordinarie jobbskatteavdraget ges till dem som vid beskattningsårets ingång är yngre än 65 år. Beräkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget utgår från arbetsinkomsten, prisbasbeloppet, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Skattereduktionen är indexerad genom att prisbasbeloppet ingår som en komponent i beräkningen.

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år utgår ett jobbskatteavdrag för äldre. Jobbskatteavdraget för äldre är annorlunda utformat än det ordinarie jobbskatteavdraget. För denna grupp är beräkningen förenklad och utgår från arbetsinkomstens storlek. Någon koppling till prisbasbeloppet, grundavdraget eller skattesatsen för kommunal inkomstskatt finns alltså inte i beräkningen.

Både det ordinarie jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre trappas av vid högre inkomstnivåer. Avtrappningen var inte del av det ursprungliga jobbskatteavdraget, utan infördes 2015 (prop. 2014/15:1). Avtrappningen innebär i dag att det ordinarie jobbskatteavdraget börjar trappas av vid arbetsinkomster som uppgår till ca 711 000 kronor per år och att skattereduktionen upphör helt vid arbetsinkomster som uppgår till ca 1 865 000 kronor per år. Jobbskatteavdraget för äldre börjar i dag trappas av vid arbetsinkomster som uppgår till 600 000 kronor per år och skattereduktionen upphör helt vid arbetsinkomster som överstiger 1 800 000 kronor per år.

Bestämmelser om jobbskatteavdrag finns i 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Det förhöjda grundavdraget

Den 1 januari 2009 infördes ett förhöjt grundavdrag för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Syftet med åtgärden var att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer (prop. 2008/09:38). Det förhöjda grundavdraget har sedan dess förstärkts vid flera tillfällen.

Den 1 januari 2023 höjdes åldersgränsen för att kunna ta del av det förhöjda grundavdraget till 66 år för att följa den rådande pensioneringsnormen (prop. 2021/22:181).

Det förhöjda grundavdraget beräknas som det ordinarie grundavdraget med tillägg av ett särskilt belopp. Tillägget har utformats så att skatten på pensionsinkomst för en person över 66 år ska vara likvärdig med skatten på arbetsinkomst för en person under 66 år (prop. 2020/21:1).

Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. IL.

3 Sänkt skatt på arbetsinkomster och pension

3.1 Förstärkt och förändrat jobbskatteavdrag

Promemorians förslag: Det ordinarie jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre förstärks. Det görs genom att skattereduktion ges med ett belopp som motsvarar en större andel av arbetsinkomsterna än i dag.

En indexering i beräkningen av jobbskatteavdraget för äldre införs och åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för denna grupp höjs från 65 år till 66 år.

Jobbskatteavdraget förstärks ytterligare för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 69 år.

Skälen för promemorians förslag

Ett förstärkt jobbskatteavdrag

En central princip för det svenska välfärdssamhället är att alla som kan står till arbetsmarknadens förfogande och anstränger sig för att få ett jobb och blir självförsörjande. En viktig del i detta är att det ska vara mer lönsamt att gå från bidrag till arbete än i dag. I syfte att förstärka drivkrafterna till arbete bör därför det ordinarie jobbskatteavdraget förstärkas. För att få största möjliga effekt på arbetsutbud och sysselsättning bör skattesänkningen främst rikta sig till heltidsarbetande med låga- och medelhöga inkomster. Skattesänkningen bör därför bli som störst som andel av inkomsten vid en månadsinkomst om ca 38 700 kronor. Även i kronor räknat bör skattesänkningen stiga upp till en månadsinkomst om ca 38 700 kronor. I genomsnitt bör skattereduktionen öka med 1 900 kronor per år för de som berörs av förslaget.

Det är även angeläget att jobbskatteavdraget för äldre fortsatt utgör en relevant drivkraft för personer att stanna kvar på arbetsmarknaden. Jobbskatteavdraget för äldre bör därför också förstärkas på ett sätt som innebär att det för denna grupp är större än det ordinarie jobbskatteavdraget vid alla inkomstnivåer. Skatten bör därför sänkas för alla arbetsinkomster. Den största skattesänkningen bör göras i de inkomstintervall där jobbskatteavdraget för äldre i dag är likvärdigt eller lägre än det ordinarie, så att det åter blir högre i alla inkomstnivåer. I genomsnitt bör skattereduktionen öka med ca 1 000 kronor per år.

Jobbskatteavdraget för äldre indexeras

I samband med att jobbskatteavdraget för äldre infördes var skattereduktionen indexerad genom en koppling till prisbasbeloppet. I syfte att förenkla beräkningen togs dock kopplingen bort 2009 (prop. 2008/09:39). Det innebär att jobbskatteavdraget för äldre inte följer prisutvecklingen i samhället på samma sätt som det ordinarie jobbskatteavdraget. Det innebär även att nivåskillnaden mellan det ordinarie jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre riskerar att minska för varje år om inte aktiva lagstiftningsåtgärder vidtas.

För att komma till rätta med denna problematik bör jobbskatteavdraget för äldre ändras på så sätt att beräkningen åter kopplas till prisbasbeloppet. Beräkningen av jobbskatteavdragets storlek för äldre kommer därmed att utgå från arbetsinkomsterna och prisbasbeloppet.

Åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre justeras

Åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre är i dag 65 år. Samtidigt har åldersgränsen för att ta del av det förhöjda grundavdraget höjts från 65 till 66 år för att följa den rådande pensioneringsnormen (prop. 2021/22:181). Det är lämpligt att även åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre höjs på motsvarande sätt. Det innebär att endast personer som vid årets ingång har fyllt 66 år kan ta del av jobbskatteavdraget för äldre.

Ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år

Medellivslängden i Sverige ökar. Det är därför viktigt att fler personer stannar kvar i arbete och bidrar med kunskap och kompetens, särskilt i sektorer där det finns en brist på arbetskraft. Som en del i att stärka drivkrafterna och möjligheterna för äldre att stanna kvar i arbetslivet bör därför jobbskatteavdraget förstärkas ytterligare för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 69 år.

Förstärkningen bör utformas så att personer över 69 år får ett jobbskatteavdrag som är 25 procent högre än det jobbskatteavdrag som ges till personer som vid årets ingång har fyllt 66 men inte 69 år. I genomsnitt innebär förslaget att skatten på arbete för denna grupp sänks med knappt 2 700 kronor per år.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 67 kap. 5, 7–9 §§ och att en ny paragraf, 67 kap. 8 a §, införs i inkomstskattelagen.

3.2 Sänkt skatt på pension

Promemorians förslag: Det förhöjda grundavdraget förstärks genom att det särskilda belopp som läggs till det ordinarie grundavdraget höjs.

Skälen för promemorians förslag: Incitamenten till fortsatt arbete efter 65 års ålder har ökat under de senaste 10–15 åren, bl.a. på grund av reformer inom skatteområdet. Det är viktigt att äldre som kan och vill fortsätta att arbeta ges möjlighet och incitament till att göra det. I den här promemorian förslås därför bl.a. en förstärkning av jobbskatteavdraget för äldre. Skatten bör dock inte sänkas enbart för äldre som har möjlighet och gör valet att fortsätta att arbeta. För att den föreslagna förstärkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget inte ska leda till en skattklyfta mellan dem med arbetsinkomster och dem med pensionsinkomster bör det förhöjda grundavdraget förstärkas i motsvarande mån.

En sådan förstärkning av det förhöjda grundavdraget innebär en bred skattesänkning för äldre eftersom den kommer att gynna såväl pensionärer

som personer som har fyllt 66 år och fortsätter att arbeta. I genomsnitt bör skatten sänkas med ca 1 100 kronor per person och år.

Lagförslag

Förslaget innebär ändringar i 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen.

3.3 Sänkt marginals katt

Promemorians förslag: Den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget, jobbskatteavdraget för äldre och det förhöjda grundavdraget tas bort.

Skälen för promemorians förslag: Det är viktigt att det alltid ska löna sig att utbilda sig och ta ökat ansvar på jobbet. Marginalskatten för dem som arbetar bör därför sänkas. Det bör göras genom att den avtrappning som görs vid högre inkomstnivåer inom ramen för jobbskatteavdraget och jobbskatteavdraget för äldre tas bort. I dag är den högsta marginalskatten vid genomsnittlig kommunalskatt drygt 55 procent. Även utan avtrappning är den högsta marginalskatten i Sverige drygt 52 procent vid en genomsnittlig kommunalskatt, vilket fortfarande är högt i en internationell jämförelse. När skatten på de högsta arbetsinkomsterna sänks blir det mer lönsamt för personer med rörlig lön som redan har höga inkomster att arbeta en extra timme, och det blir också mer lönsamt för dem med de högsta arbetsinkomsterna att på andra sätt öka sina inkomster.

Det är likaså viktigt att det fortsatt finns starka drivkrafter för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden samtidigt som det är av vikt att det inte uppstår en skatteflykta för personer som efter ett långt arbetsliv väljer att gå i pension. Även avtrappningen i det förhöjda grundavdraget bör därför tas bort.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 63 kap. 3 a § och 67 kap. 7 och 8 §§ inkomstskattelagen.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023.

Skälen för promemorians förslag: Beskattningsåret för fysiska personer är ett kalenderår. Lagändringarna bör därför träda i kraft vid ett årsskifte. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2024 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2023.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skatte- och avgiftsreglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer.

5.1 Utgångspunkter för bedömningar av sysselsättningseffekter och självfinansieringsgrad på lång sikt

Förväntade effekter på arbetsutbudet av förändrad skatt på arbete

När arbetsutbudseffekter av skatteförändringar bedöms använder ekonomer ofta en tankesammanfattning som skiljer mellan effekterna på den intensiva marginalen, dvs. hur den arbetade tiden bland dem som redan arbetar påverkas, och effekterna på den extensiva marginalen, dvs. effekten på arbetskraftsdeltagandet. Sammantaget ger dessa två effekter den totala arbetsutbudseffekten. Beroende på hur skattesystemet ändras kan man förvänta sig olika effekter på arbetsutbudet. Den förväntade effekten beror på vad som händer med marginal- och genomsnittsskatten vid olika inkomster samt hur många som påverkas av förändringen. En skattesänkning på arbetsinkomster ökar utbytet av att arbeta, dvs. skillnaden i nettoinkomst mellan att arbeta och inte arbeta ökar. Detta medför att personer som inte arbetar, men vars potentiella inkomst efter skatt om de hade arbetat ökar av skattesänkningen, upplever att det blir mer lönsamt att arbeta. En skattesänkning förväntas således påverka den extensiva marginalen positivt och leda till att fler personer föredrar att arbeta.

Effekten på den intensiva marginalen, dvs. effekten på antalet arbetade timmar för personer som arbetar, beror på både marginal- och genomsnittsskatteförändringen. När marginalskatten sänks ökar det ekonomiska utbytet av ytterligare en arbetad timme. Det kan även beskrivas som att priset på fritid ökar. Detta leder i teorin till att individen väljer att arbeta mer på bekostnad av sin fritid. Denna effekt kallas substitutionseffekten. När genomsnittsskatten sänks ökar individens nettoinkomst om antalet arbetade timmar hålls konstant. Inkomstökningen medför att individen vill konsumera mer fritid givet att fritid är en normal vara. Denna s.k. inkomsteffekt påverkar arbetsutbudet negativt. Vad som

händer med det totala antalet arbetade timmar beror på vilken av effekterna som är störst.

Generellt sett gäller att ju tidigare i skatteskalen man gör en förändring desto mindre blir förändringen i marginalskatten för en given offentlig-finansiell kostnad. Detta beror på att alla som har en inkomst vid och över nivån där förändringen sker får sänkt genomsnittsskatt vilket utgör kostnaden för förändringen. Således gäller även att ju tidigare i skatteskalen förändringen sker desto fler får del av den skattesänkning som förändringen innebär. Då de med högre inkomster får en oförändrad marginalskatt men sänkt genomsnittsskatt kan en marginalskattesänkning för låga inkomster förväntas leda till negativa arbetsutbudseffekter längs den intensiva marginalen. Längs den extensiva marginalen förväntas dock positiva effekter av en marginalskattesänkning vid låga inkomster. Marginalskattesänkningar vid högre inkomster sänker genomsnittsskatten för ett mindre antal personer och det är mer sannolikt med positiva effekter längs den intensiva marginalen. I det senare fallet är det troligt att effekten längs den extensiva marginalen är liten.

Kvantifieringar av arbetsutbudseffekter och sysselsättning

I promemorian används flera sätt att bedöma effekten av förslagen på arbetsutbudet. För förslag som riktar sig mot personer yngre än 65 år används den arbetsutbudsmodul som hör till Statistiska centralbyråns mikrosimuleringsmodell FASIT. Modulen simulerar effekten av skatteförändringar i en skattad arbetsutbudsmodell. I modellen kan en skatteförändring påverka arbetsutbudet dels genom att det påverkar sannolikheten att en person befinner sig i ett ersättningsystem, dels att det påverkar hur mycket en person önskar arbeta givet att denne inte förväntas finna sig i ett ersättningsystem. Modellen tar ingen hänsyn till efterfrågan på arbetskraft eller till eventuella effekter av skatteförändringar på lönebildningen. I promemorian justeras modellens resultat för antalet sysselsatta och totalt antal arbetade timmar genom att låta de personer som enligt modellen träder in i arbetskraften till följd av den sänkta skatten löpa samma risk för arbetslöshet och sjukdom som personerna i arbetskraften före reformen. Justeringen ger en något lägre effekt av en skattesänkning på antalet sysselsatta och arbetade timmar än vad som hade varit fallet utan denna justering.

I den ursprungliga modellen antogs att alla som var 65 år och äldre var pensionärer vars arbetsutbud inte påverkades av en förändrad skatt på arbete. Sedan ett antal år tillbaka kan dock beteendet för personer upp till 69 år i modellen påverkas av skatteförändringar. En begränsning i den versionen av modellen som Finansdepartementet använder är att äldre bara kan ha en typ av inkomst, antingen pension eller arbetsinkomst. Då en stor majoritet av dem som arbetar efter 65 år även tar ur en viss del av sin pension riskerar detta att vara ett mycket restriktivt antagande. Av den anledningen används för beräkningar av sysselsättningseffekter för personer över 65 år som komplement även skattade elasticiteter från den empiriska litteraturen.⁷ Dessa kan tillsammans med förändringar av den

⁷ Laun, Lisa (2017), The effect of age-targeted tax credits on labor force participation of older workers, *Journal of Public Economics*, Volume 152, August 2017, Pages 102-118.

finansiella vinsten att arbeta ge en uppskattning om effekten av skatteförändringarna för äldres sysselsättning. Det saknas god empirisk forskning om hur skatteförändringar för äldre i Sverige påverkar arbetade timmar för sysselsatta. På grund av denna brist på underlag görs inga bedömningar av effekten på arbetade timmar för redan sysselsatta av förslagen riktade mot äldre. I promemorian sifferställs enbart förslag som bedömts ha en effekt på över 500 sysselsatta eller helårsarbetskrafter.

Självfinansieringsgrad på lång sikt

Beräkningarna av de offentligfinansiella effekterna av förslagen är, som beskrivits ovan, statistiskt beräknade och tar inte hänsyn till långsiktiga effekter på de offentliga finanserna till följd av att arbetsutbudet ökar. Med hjälp av arbetsutbudsmodulen i FASIT kan den långsiktiga självfinansieringsgraden av förslaget bedömas. Självfinansieringsgraden beskriver hur stor del av den kortsiktiga offentligfinansiella effekten som på sikt upphör till följd av att arbetsutbudet justeras.

Med FASIT fångas i första hand effekten av ett förändrat arbetsutbud. Sänkta marginalskatter innebär även att andra beteenden, utöver ökad arbetstid, som kan generera högre inkomst gynnas, tex. att vidareutbilda sig, ta på sig ett ökat ansvar på arbetsplatsen eller flytta för att ta ett bättre betalt arbete. På lång sikt kan därför produktiviteten och därmed lönerna öka till följd av en marginalskattesänkning. Vidare minskar lägre marginalskatter även incitamenten för skatteplanering.

Ett sätt att försöka fånga dessa dimensioner är att studera skattebaselasticiteter. Genom att studera effekten en skatteförändring på den beskattningsbara inkomsten i stället för på antalet arbetade timmar kan forskare försöka fånga dessa dimensioner. I en utvärdering av införandet av avtrappningen av jobbskatteavdraget studerar forskare från Institut för arbetsmarknads- och utbildningspolitik utvärdering (IFAU) hur arbetsinkomsterna förändrades för personer som fick höjd marginalskatt.⁸ Den studien och dess implikationer för självfinansieringsgraden av att slopa avtrappningen i jobbskatteavdraget diskuteras mer i avsnitt 5.5 nedan.

5.2 Förstärkt ordinarie jobbskatteavdrag och sänkt skatt på pension

Syfte och alternativa lösningar

I promemorian föreslås att skatten på arbete ska sänkas. Förslaget syftar till att göra det mer lönsamt att arbeta, att öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar bland dem som redan arbetar. Sänkt skatt på arbete görs enklast genom en förstärkning av den skattereduktion på arbetsinkomster som redan finns, jobbskatteavdraget. Några alternativa lösningar har därför inte prövats. För att undvika att en ny skillnad i beskattningen mellan äldres pensionsinkomster och yngres arbetsinkomster ska uppstå

⁸ En utvärdering av avtrappningen av jobbskatteavdraget, IFAU (2022), Rapport 2022:9.

behöver även skatten på äldres pensionsinkomster sänkas. Liksom vid tidigare skattesänkningar för äldre föreslås det ske genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag beräknas minska skatteintäkterna 2024 med 8,08 miljarder kronor.

För kommuner och regioner medför förslaget inte någon kostnad då skattereduktioner inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Förslaget bedöms vidare få positiva effekter på arbetsutbud och sysselsättning, vilket i sin tur bör leda till en förstärkning av de kommunala och de statliga finanserna. Ett ökat arbetsutbud kan också leda till att rekrytering i offentlig sektor underlättas.

Förslaget om en förstärkning av det förhöjda grundavdraget beräknas minska skatteintäkterna med 1,82 miljarder kronor 2024. 1,77 miljarder kronor är minskade kommunala skatteintäkter. Intäkterna från begravningsavgiften minskar med ca 10 miljoner kronor, statliga skattereduktioner minskar med ca 10 miljoner kronor, statlig inkomstskatt minskar med ca 50 miljoner kronor och public serviceavgiften minskar med ca 10 miljoner kronor.

Effekter för företag och offentlig sektor

Förslaget om ett förstärkt jobbskatteavdrag gör det mer lönsamt att arbeta och mer attraktivt att starta och bedriva aktiv näringsverksamhet. Det påverkar dock inte förhållandet mellan att vara anställd och att bedriva enskild näringsverksamhet. Förslaget bedöms inte heller påverka företagens konkurrensförhållanden eftersom det omfattar alla som har arbetsinkomster. Jobbskatteavdraget beaktas automatiskt av Skatteverket och bedöms därför inte påverka företagens, kommunernas eller regionernas administrativa börda. I den mån förslaget ökar arbetsutbudet kan rekryteringsprocesser och matchningen på arbetsmarknaden komma att förbättras för både företag och myndigheter.

Förslaget om en förstärkning av det förhöjda grundavdraget innebär sänkt skatt på alla sorters förvärvsinkomster för dem som berörs. Den berörda ålderskategorin har redan särskilda skatteregler och förändringen kommer att beaktas automatiskt av Skatteverket. Det bedöms därför inte påverka företagens, kommunernas eller regioners administrativa börda.

Effekter för enskilda

Förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag innebär att marginalsikten för personer upp till 66 år sänks på årsarbetsinkomster mellan 3,24 och 8,08 prisbasbelopp vilket med 2024 års prognostiserade prisbasbelopp på 57 500 kronor innebär årsarbetsinkomster mellan ca 186 300 och 464 600 kronor. Genomsnittsskatten sänks för alla med arbetsinkomster över ca 186 300 kronor per år. Sammantaget innebär den föreslagna förstärkningen av jobbskatteavdraget en skattelättnad med upp till 2 430 kronor per år vid en genomsnittlig kommunalskattesats. Cirka 4,3 miljoner personer berörs av förslaget. Den genomsnittliga skattesänkningen för dem som berörs blir ca 1 900 kronor per år. Tabell 5.1 visar

skattesänkningen i kronor och som andel av inkomsten vid olika inkomster 2024.

Tabell 5.1 Förändring i skatt för personer upp till 66 år till följd av förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag

Kronor per år och procent

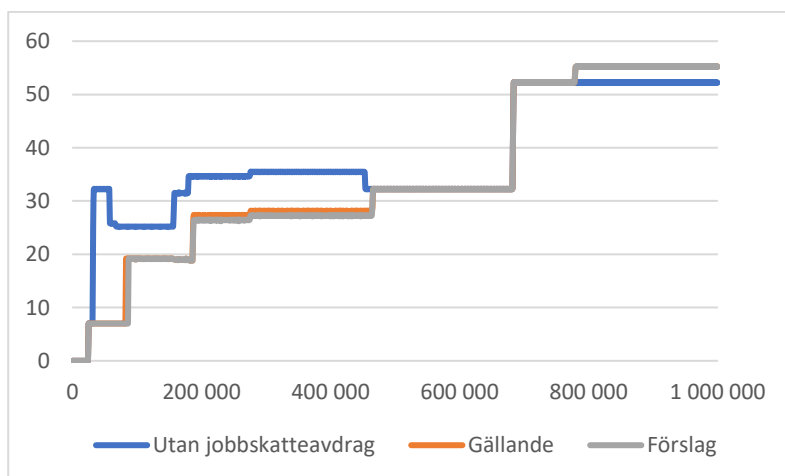
Arbetsinkomst	Ändrad skatt, kronor	Ändrad skatt, i % av inkomsten	Totalt ändrad skatt i %
100 000	0	0	0
200 000	-138	-0,1	-0,5
300 000	-1 008	-0,3	-1,8
400 000	-1 879	-0,5	-2,2
500 000	-2 429	-0,5	-2,1
600 000	-2 429	-0,4	-1,7
750 000	-2 429	-0,3	-1,2
1 000 000	-2 429	-0,2	-0,7
1 500 000	-2 429	-0,2	-0,4

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Figurerna nedan visar hur marginal- och genomsnittsskatten på arbetsinkomst påverkas av förslaget för personer upp till 66 år med enbart arbetsinkomster.

Figur 5.1 Marginalskatt för en person upp till 66 år med enbart arbetsinkomst

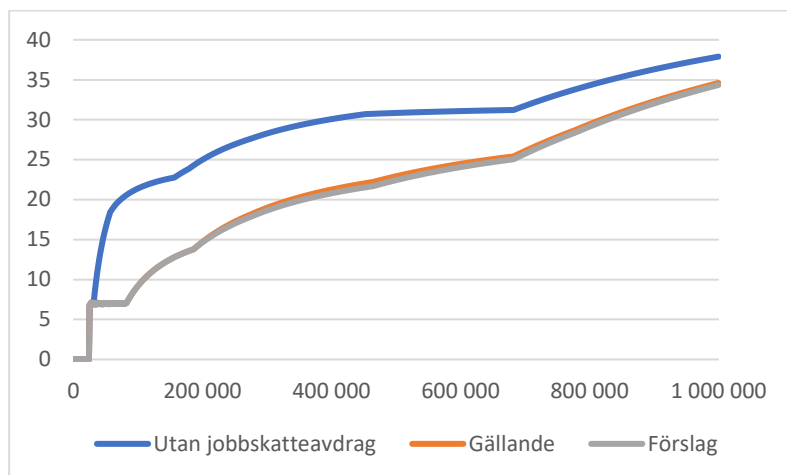
Procent och kronor per år

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Figur 5.2 Genomsnittsskatt för en person upp till 66 år med enbart arbetsinkomst

Procent och kronor per år

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Förslaget om en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för är utformat så att skatten för äldre med pensionsinkomst ska bli så lik skatten för en yngre person med arbetsinkomst som möjlig. Förslagets effekter vid olika inkomstnivåer är därför mycket lika effekterna för jobbskatteavdraget ovan. Eftersom det förhöjda grundavdraget är ett avdrag medan jobbskatteavdraget är en skattereduktion blir effekterna däremot inte identiska. Ett avdrag påverkar dessutom när statlig inkomstskatt ska betalas och hur stor skattereduktionen för förvärvsinkomst blir. I promemorian föreslås justeringar av det förhöjda grundavdraget för att ta hänsyn till detta.

Knappt 1,7 miljoner personer får lägre skatt till följd av förslaget. Den genomsnittliga skattesänkningen för dessa blir ca 1 100 kronor per år.

Tabell 5.2 Förändring i skatt för personer över 66 år till följd av förslaget om ytterligare förhöjt grundavdrag

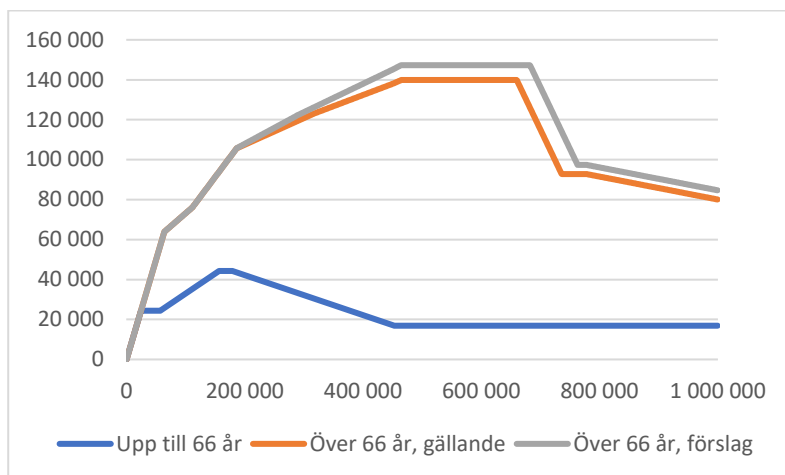
Kronor per år och procent

Pensionsinkomst	Ändrad skatt, kronor	Ändrad skatt, i % av inkomsten	Totalt ändrad skatt i %
100 000	0	0	0
200 000	-126	-0,1	-0,4
300 000	-945	-0,3	-1,7
400 000	-1 806	-0,5	-2,1
500 000	-2 386	-0,5	-2,1
600 000	-2 386	-0,4	-1,6
750 000	-4 095	-0,5	-1,9
1 000 000	-2 403	-0,2	-0,7
1 500 000	-2 403	-0,2	-0,4

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Figur 5.3 Grundavdrag och förhöjt grundavdrag enligt gällande och föreslagna regler.

Kronor per år

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024

Effekter för sysselsättningen

Som beskrivits ovan sänker den föreslagna förstärkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget marginalskatten för personer upp till 66 år på årsarbetsinkomster mellan ca 186 300 och 464 600 kronor. Genomsnittsskatten sänks för alla med arbetsinkomster över ca 186 300 kronor per år.

De långsiktiga effekterna av förslaget på arbetsutbudet beräknas med hjälp av arbetsutbudsmodulen i FASIT (se avsnitt 5.1). Resultaten från modellen indikerar att förslaget skulle leda till att antalet sysselsatta på lång sikt ökar med ca 5 000 personer och att arbetade timmar bland sysselsatta ökar med ca 5 000 helårsarbetskrafter. Effekten på det totala antalet arbetade timmar uppgår till ca 10 000 helårsarbetskrafter.

Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget påverkar skatten på både arbets- och pensionsinkomster. Den föreslagna förstärkningen påverkar därför inte i någon större utsträckning hur lönsamt det är att arbeta jämfört med pension. Generellt sänkt skatt för personer över 66 år innebär en inkomsteffekt som kan leda till att fler anser sig ha råd att gå i pension. Förslaget kan på så sätt ha en negativ effekt på sysselsättningen för äldre.

Med hjälp av FASIT beräknas den långsiktiga självfinansieringsgraden av förslaget till ca 25 procent (se avsnitt 5.1).

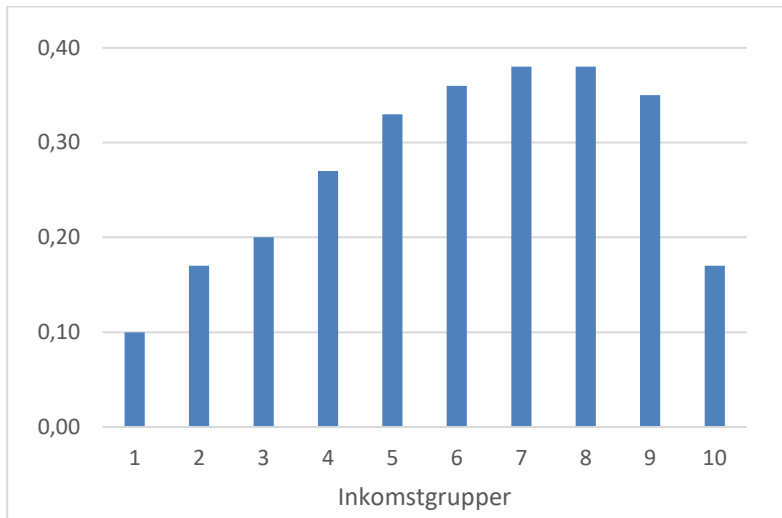
Effekter för inkomstfördelningen

I genomsnitt ökar hushållens ekonomiska standard med 0,28 procent till följd av förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag. Den ekonomiska standarden ökar i alla inkomstgrupper, men effekten, mätt i procent, är störst i inkomstgrupperna 7–8, där ekonomisk standard ökar med i genomsnitt 0,38 procent. Förslaget innebär ingen nämnvärd förändring av inkomstfördelningen mätt med Gini-koefficienten.

Figur 5.4 Genomsnittlig effekt av förstärkt ordinarie jobbskatteavdrag på ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper.

Procent

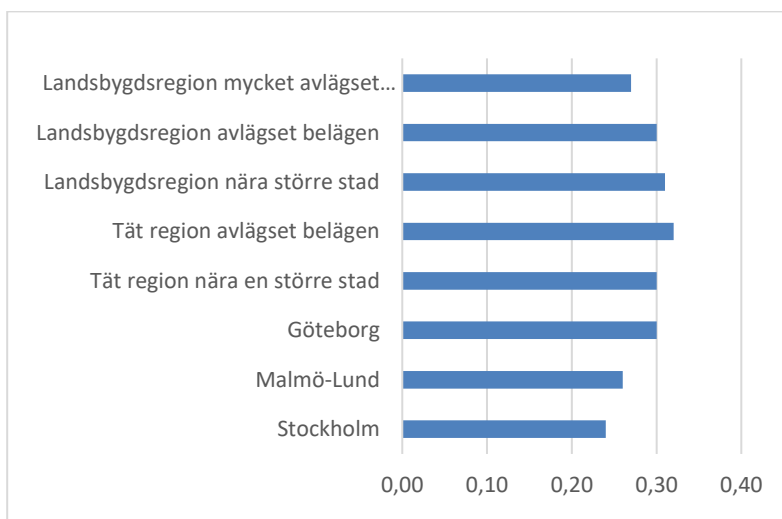

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Förslaget beräknas i genomsnitt öka individernas ekonomiska standard i samtliga regioner, men ökningen bedöms i procent vara något större i s.k. täta regioner avlägset belägna och i landsbygdsregioner nära större stad. Minst är den procentuella effekten i storstadskommunerna.

Figur 5.5 Genomsnittlig effekt på ekonomisk standard i olika kommungrupper

Procent

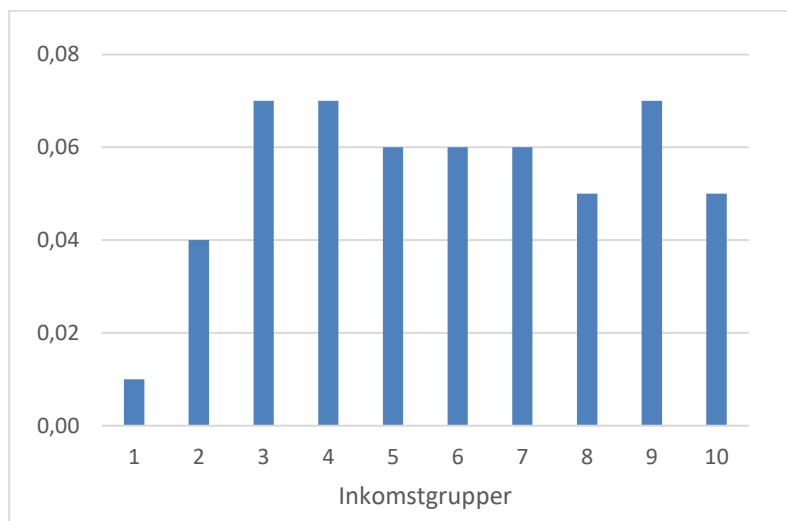

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Förslaget om en höjning av det förhöjda grundavdraget beräknas öka hushållens ekonomiska standard med i genomsnitt 0,06 procent. Genomsnittlig ekonomisk standard ökar i samtliga inkomstgrupper, men effekten är störst i inkomstgrupperna tre, fyra respektive nio där den beräknas öka med i genomsnitt med 0,07 procent. Förslaget innebär ingen nämnvärd förändring av inkomstfördelningen mätt med Gini-koefficienten.

Figur 5.6 Genomsnittlig effekt av ytterligare förhöjt grundavdrag på ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper

Procent

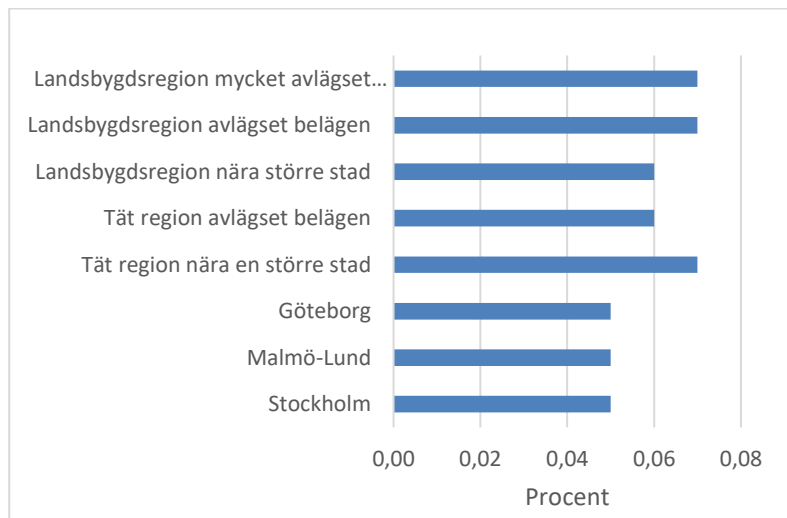

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget beräknas i genomsnitt öka individernas ekonomiska standard i samtliga regioner, men ökningen bedöms vara störst i s.k. landsbygdsregioner avlägset och mycket avlägset belägna samt i täta regioner nära större stad.

Figur 5.7 Genomsnittlig effekt på ekonomisk standard i olika kommungrupper

Procent

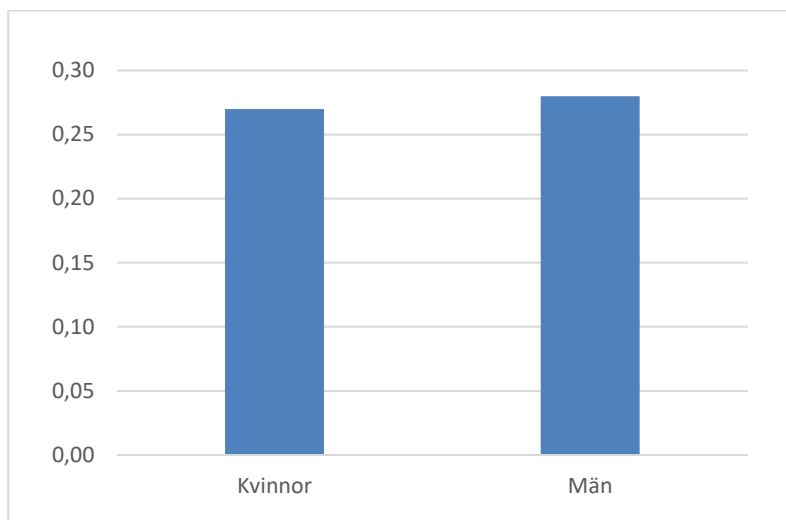

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Individuell disponibel inkomst bedöms, procentuellt sett, öka något mer för män än för kvinnor till följd av förslaget om förstärkt jobbskatteavdrag. För män beräknas individuell disponibel inkomst öka med i genomsnitt 0,28 procent medan den för kvinnor ökar med i genomsnitt 0,27 procent. Det bedöms också vara närmare 300 000 fler män än kvinnor som berörs direkt av förslaget.

Figur 5.8 Genomsnittlig effekt av förstärkt jobbskatteavdrag på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män
Procent

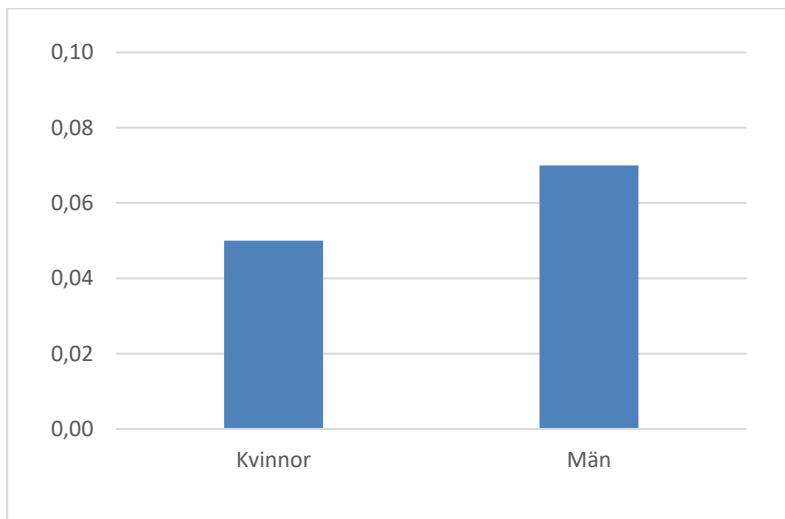

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget bedöms också leda till att individuell disponibel inkomst ökar mer för män än för kvinnor. För män beräknas individuell disponibel inkomst öka med i genomsnitt 0,07 procent medan den för kvinnor ökar med i genomsnitt 0,05 procent. Det bedöms vara ungefär lika många kvinnor som män som berörs direkt av förslaget.

Figur 5.9 Genomsnittlig effekt av förstärkningen av det förhöjda grundavdraget på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män

Procent

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

5.3 Förstärkt och indexerat jobbskatteavdrag för äldre samt höjd åldersgräns

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget att förstärka jobbskatteavdraget för äldre är att uppmuntra till fortsatt arbete för dem som har möjlighet genom att öka skillnaden mellan att arbeta och att inte arbeta. Förslaget om indexering av jobbskatteavdraget för äldre syftar till att bibehålla förhållandet mellan de två jobbskatteavdragen även över tid. Slutligen föreslås åldersgränsen höjas från 65 till 66 år i syfte att åldersgränsen ska sammanfalla med den som gäller för det förhöjda grundavdraget.

Offentligfinansiella effekter

Förstärkningen av jobbskatteavdraget för äldre beräknas minska skatteintäkterna med 0,58 miljarder kronor 2024. Införandet av indexeringen ger en offentligfinansiell effekt först året efter budgetåret. År 2025 beräknas skatteintäkterna minska med 0,09 miljarder kronor till följd av indexeringen.

Förslaget om höjd åldersgräns till 66 år beräknas öka skatteintäkterna med 0,2 miljarder kronor 2024.

Sammantaget innebär förslagen en offentligfinansiell effekt om -0,38 miljarder kronor 2024.

För kommuner och regioner medför förslagen inte någon kostnad eftersom skattereduktioner inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Effekter för företag och offentlig sektor

Förslagen gör det generellt mer lönsamt att arbeta och mer attraktivt att starta och bedriva aktiv näringsverksamhet. Det påverkar dock inte förhållandet mellan att vara anställd och att bedriva enskild näringsverksamhet. Förslagen bedöms inte heller påverka företagens konkurrensförhållanden eftersom det omfattar alla som har arbetsinkomster. Jobbskatteavdraget beaktas automatiskt av Skatteverket och bedöms därför inte påverka företagens eller kommunernas administrativa börda. I den mån förslagen ökar arbetsutbudet för äldre kan de innebära att både företag och myndigheter får lättare att behålla kompetent äldre personal.

Effekter för enskilda

Förslagen i denna promemoria innebär att jobbskatteavdraget för äldre förstärks för alla inkomster. Förstärkningen är utformad så att jobbskatteavdraget för äldre ska vara högre än det ordinarie jobbskatteavdraget över hela inkomstskalan. Även vid en sådan förstärkning av det ordinarie jobbskatteavdraget som föreslås i denna promemoria är jobbskatteavdraget för äldre högre för inkomster upp till ca 385 000 kronor per år. De största höjningarna föreslås därför för inkomster över ca 385 000 kronor per år. Gränsen för när avtrappningen av jobbskatteavdraget börjar ligger enligt gällande regler betydligt lägre för äldre jämfört med det ordinarie jobbskatteavdraget. När avtrappningen infördes 2015 sattes gränsen på samma nivå för båda åldersgrupperna. Sedan dess har indexeringen i det ordinarie jobbskatteavdraget gjort att avtrappningen 2024 enligt prognos börjar vid en arbetsinkomst om knappt 780 000 kronor. För äldre börjar avtrappningen vid 600 000 kronor. När jobbskatteavdraget för äldre nu föreslås indexeras är det rimligt att avtrappningen ligger vid samma inkomst som för det ordinarie jobbskatteavdraget. Det innebär att skattesänkningen i kronor blir som störst för äldre med arbetsinkomster mellan 13,54 prisbasbelopp (ca 780 000 kronor 2024) och 31,3 prisbasbelopp (ca 1 800 000 kronor), vilket är den nivå där jobbskatteavdraget för äldre tidigare var helt utfasad. Totalt berörs knappt 380 000 personer direkt av förslaget. Den genomsnittliga skattesänkningen bland dem som berörs blir ca 1 000 kronor per år. Tabell 5.3 visar sänkt skatt för personer som vid årets ingång fyllt 66 år enligt förslaget 2024.

Tabell 5.3 Ändrad skatt på arbetsinkomst för personer som fyllt 66 år vid årets ingång till följd av förslaget om förstärkt och indexerat jobbskatteavdrag för äldre

Kronor per år och procent

Arbetsinkomst	Pensionsinkomst	Ändrad skatt, kronor	Ändrad skatt, i % av inkomsten	Totalt ändrad skatt i %
50 000	0	0	0	0
100 000	0	0	0	0
200 000	0	0	0	0
300 000	0	0	0	0
500 000	0	-7 182	-1,4	-9,1
750 000	0	-11 682	-1,6	-6,5
1 000 000	0	-12 539	-1,3	-3,9
50 000	200 000	-500	-0,2	-1,6
100 000	200 000	-651	-0,2	-1,9
200 000	200 000	-1 151	-0,3	-2,1
300 000	200 000	-1 651	-0,3	-2,1
500 000	200 000	-7 182	-1,0	-4,8
750 000	200 000	-11 682	-1,2	-4,1
1 000 000	200 000	-12 539	-1,0	-2,9

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024

En person över 66 år som enbart har arbetsinkomster betalar med gällande regler bara allmän pensionsavgift för inkomster upp till ca 300 000 kronor per år. För dessa inkomster minskar därför inte skatten, trots att jobbskatteavdraget höjs. För dem som även har pensionsinkomster kan det däremot finnas skatt att reducera, vilket innebär att det höjda jobbskatteavdraget slår igenom på skatten även vid lägre arbetsinkomster för dem som har blandade inkomster.

För dem som fyller 66 år under 2024 innebär förslaget om höjd åldersgräns att de under 2024 fortsatt kommer få det ordinarie jobbskatteavdraget. Skatten på deras arbetsinkomster mellan 2023 och 2024 kommer därför förändras på det sätt som beskrivs i avsnitt 5.2 ovan. Enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner beskrivs dock effekten av en reform som skillnaden mellan föreslagna och gällande regler för införandeåret. Enligt gällande regler skulle personer födda 1958 under 2024 beskattas enligt jobbskatteavdraget för äldre medan de enligt föreslagna regler kommer beskattas med det förstärka ordinarie jobbskatteavdraget. Skillnaden mellan dessa visas för olika inkomster i tabell 5.4 nedan.

Tabell 5.4 Ändrad skatt för personer födda 1958 till följd av förslagen om höjd åldersgräns samt förstärkt ordinarie jobbskatteavdrag

Kronor per år

Arbetsinkomst	Skatt 2024 gällande regler	Skatt 2024 föreslagna regler	Ändrad skatt, kronor
100 000	7 000	9 214	+2 214
150 000	10 500	18 789	+8 289
200 000	20 991	29 303	+8 312
300 000	48 838	55 929	+7 091
400 000	84 302	83 171	-1 131
500 000	118 251	112 187	-6 064
700 000	189 251	180 187	-9 064
1 000 000	354 971	343 551	-11 420
1 500 000	631 171	619 751	-11 420

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Effekter för sysselsättningen

Givet att de flesta äldre tar ut en del av pensionen även om de fortsätter att arbeta sänker förstärkningen av jobbskatteavdraget för äldre genomsnittsskatten i alla inkomstlägen. Marginalskatten sänks på årsarbetsinkomster upp till ca 373 000 kronor.

För att bedöma effekten av reformen på sysselsättningen används en deltagandeelasticitet på 0,22 som skattats med kvasi-experimentella metoder i en empirisk utvärdering av införandet av jobbskatteavdraget för äldre (se avsnitt 5.1). Deltagandeelasticiteten beskriver den procentuella förändringen i sysselsättningen när den finansiella vinsten av arbete ökar med en procent. Den finansiella vinsten av arbete är skillnaden i inkomsten efter skatt vid heltidsarbete jämfört med ej arbete. I det aktuella fallet innebär ej arbete pension. En förstärkning jobbskatteavdraget för äldre ökar skillnaden för individen mellan arbete och pension och ökar därför den finansiella vinsten av arbete. Förändringen i den finansiella vinsten av arbete kan erhållas genom att dividera förändringen i skatt med den finansiella vinsten av arbete innan reformen.

Många äldre arbetar deltid men den finansiella vinsten av arbete bygger på heltidsersättningar. Därför erhålls den genomsnittliga månadslönen för 66–68 åringar från lönestrukturstatistiken i FASIT. Lönedata för äldre personer än så finns inte att tillgå. Den genomsnittliga månadslönen för den åldersgruppen uppgår till ca 41 300 kronor i månaden. Det ger en arbetsinkomst på 517 200 och en nettoinkomst från arbete på 393 100 kronor per år med gällande regler. Det förstärka jobbskatteavdraget för äldre ger vid den inkomsten en sänkt skatt på ca 7 200 kronor per år. Då inkomstpension och tjänstepension inte påverkas av storleken på arbetsinkomsterna och garantipensionen antas vara urfasad eller mycket liten erhålls förändringen i den finansiella vinsten av arbete genom att dividera skattesänkningen med nettoinkomsten från arbete innan regeländringen. Den procentuella effekten på sysselsättningen uppgår då till ca 0,4 procent ($0,22 \cdot 7\,200 / 393\,100 = 0,004$). Enligt

arbetskraftsundersökningarna (AKU) fanns i det i åldersgruppen 65–74 år 2022 ca 204 000 sysselsatta personer vilket betyder att en ökning med 0,4 procent innebär ökad sysselsättning med ca 800 personer.

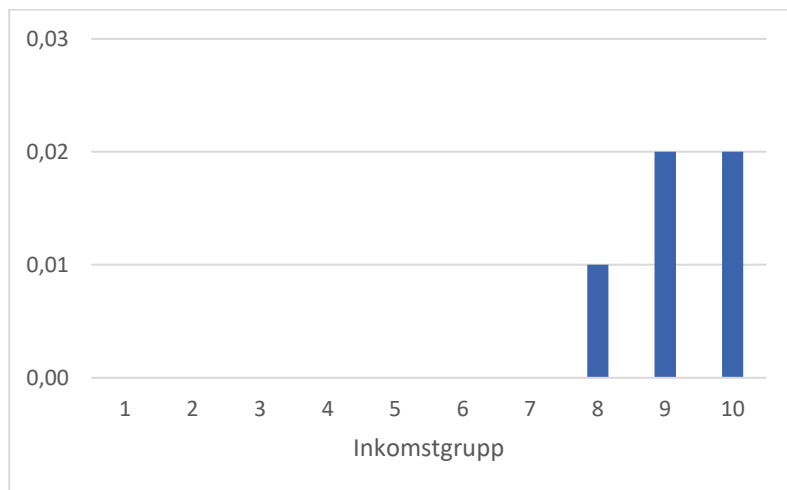
Den höjda åldersgränsen för jobbskatteavdraget för äldre bedöms minska sysselsättningen för personer som ska fylla 66 år 2024. Effekten bedöms vara liten i absoluta tal.

Effekter för inkomstfördelningen

Förslaget bedöms öka genomsnittlig ekonomisk standard för hushåll i de tre övre inkomstgrupperna. Anledningen är som beskrivits ovan att förstärkningen framför allt sker för arbetsinkomster om ca 380 000 kronor och uppåt. Övriga inkomstgrupper påverkas i genomsnitt mycket marginellt av förslaget.

Figur 5.10 Genomsnittlig effekt av förstärkt, indexerat jobbskatteavdrag för äldre, samt höjd åldersgräns på ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper

Procent

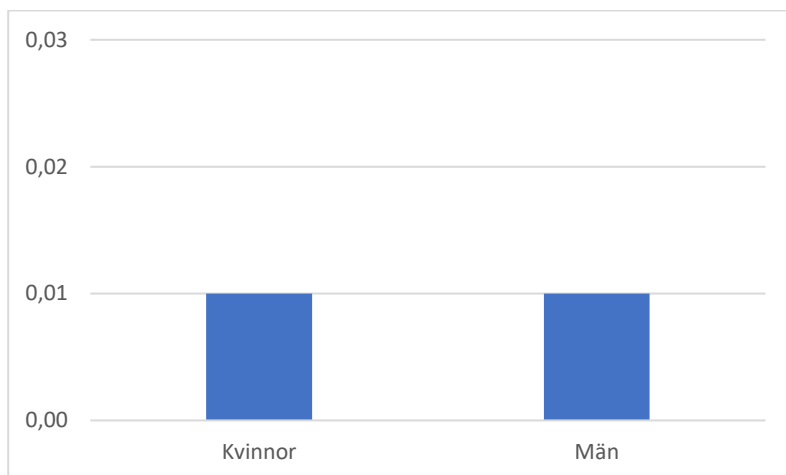
Källa: SCB och egna beräkningar

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Individuell disponibel inkomst bedöms öka marginellt med 0,01 procent för både kvinnor och män. Totalt berörs knappt 380 000 personer direkt av förslaget. Cirka 220 000 av dessa är män och 160 000 är kvinnor. Det är vanligare att äldre män fortsätter arbeta jämfört med äldre kvinnor.

Figur 5.11 Genomsnittlig effekt av förstärkt, indexerat jobbskatteavdrag för äldre, samt höjd åldersgräns på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män

Procent

Källa: SCB och egna beräkningar

5.4 Ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget om ett ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år syftar till att uppmuntra till arbete senare i livet för de som har möjlighet. En alternativ lösning kunde vara någon form av stöd på budgetens utgiftssida till personer över 69 år med arbetsinkomster. På skattesidan finns dock sedan tidigare åldersdifferentierade skatteregler för arbetsinkomster. Det bedöms därför vara lämpligast att införa en ny ålderskategori i de befintliga reglerna om jobbskatteavdrag.

Offentligfinansiella effekter

Ett 25 procent högre jobbskatteavdrag för de som vid årets ingång fyllt 69 år beräknas minska skatteintäkterna med 0,61 miljarder kronor 2024 utifrån gällande regler.

För kommuner och regioner medför förslaget inte någon kostnad då skattereduktioner inte påverkar den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Effekter för företag och offentlig sektor

Förslaget ökar utbytet av arbete för de äldsta på arbetsmarknaden. Förslaget bedöms inte påverka företagens konkurrensförhållanden nämnvärt eftersom det omfattar alla över 69 år som har arbetsinkomster. Förslaget kan innebära att såväl företag som myndigheter får lättare att behålla kompetent äldre personal.

Effekter för enskilda

I denna promemoria föreslås att jobbskatteavdraget förstärks ytterligare för personer som fyllt 69 år genom att det för denna åldersgrupp bestäms till 25 procent mer än jobbskatteavdraget för personer mellan 66 och 69 år. Förslaget sänker skatten för knappt 230 000 personer med i genomsnitt knappt 2 700 kronor per år. Utifrån gällande regler innebär det att det maximala jobbskatteavdraget för en person över 69 skulle bli 45 000 kronor per år 2024. Förstärkningen av jobbskatteavdraget för personer som fyllt 69 år utifrån gällande regler visas i Tabell 5.5 nedan.

Tabell 5.5 Ändrad skatt till följd av förslaget om extra jobbskatteavdrag för personer över 69 år, i förhållande till gällande regler

Procent och kronor per år

Arbetsinkomst	Pension	Ytterligare jobbskatteavdrag över 69 år	Ändrad skatt	Ändrad skatt, % av inkomsten	Ändrad skatt, % av skatt
50 000	0	2 750	0	0	0
100 000	0	5 500	0	0	0
200 000	0	7 250	0	0	0
300 000	0	9 000	0	0	0
500 000	0	9 000	-9 000	-1,8	-11,5
750 000	0	7 875	-7 875	-1,1	-4,4
1 000 000	0	6 000	-6 000	-0,6	-1,9
50 000	200 000	2 750	-2 750	-1,1	-8,6
100 000	200 000	5 500	-5 500	-1,8	-15,8
200 000	200 000	7 250	-7 250	-1,8	-13,0
300 000	200 000	9 000	-9 000	-1,8	-11,5
500 000	200 000	9 000	-9 000	-1,3	-6,0
750 000	200 000	7 875	-7 875	-0,8	-2,7
1 000 000	200 000	6 000	-6 000	-0,5	-1,4

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024

En person över 66 år som enbart har arbetsinkomster betalar med gällande regler enbart allmän pensionsavgift för inkomster upp till ca 300 000 kronor per år. För dessa inkomster minskar därför inte skatten, trots att jobbskatteavdraget höjs. För de som även har tillräckligt med pensionsinkomster finns däremot skatt att reducera, vilket innebär att det höjda jobbskatteavdraget slår igenom på skatten även vid lägre arbetsinkomster för de som har blandade inkomster.

Jobbskatteavdraget för personer över 69 år föreslås vara 25 procent högre än det för personer mellan 66 och 69. I promemorian föreslås att jobbskatteavdraget för personer över 66 år höjs och indexeras. Om det förslaget genomförs blir effekterna av den extra förstärkningen för

personer över 69 år påverkade. Den maximala skattereduktionen för en person över 69 år skulle då bli ca 54 000 kronor per år. I tabellen nedan visas effekterna av de extra 25 procenten för personer över 69 år givet ett redan förstärkt jobbskatteavdrag för äldre enligt avsnitt 3.1.

Tabell 5.6 Ändrad skatt till följd av förslaget om extra jobbskatteavdrag för personer över 69 år, i förhållande till föreslagna regler om förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 66 år

Procent och kronor per år

Arbetsinkomst	Pension	Ytterligare jobbskatteavdrag över 69 år	Ändrad skatt	Ändrad skatt, % av inkomsten	Ändrad skatt, % av skatt
50 000	0	2 875	0	0	0
100 000	0	5 663	0	0	0
200 000	0	7 538	0	0	0
300 000	0	9 413	0	0	0
500 000	0	10 796	-10 796	-2,2	-15,1
750 000	0	10 796	-10 796	-1,4	-6,5
1 000 000	0	9 134	-9 134	-0,9	-3,0
50 000	200 000	2 875	-2 875	-1,2	-9,1
100 000	200 000	5 663	-5 663	-1,9	-16,6
200 000	200 000	7 538	-7 538	-1,9	-13,8
300 000	200 000	9 413	-9 413	-1,9	-12,2
500 000	200 000	10 796	-10 796	-1,5	-7,5
750 000	200 000	10 796	-10 796	-1,1	-3,9
1 000 000	200 000	9 134	-9 134	-0,8	-2,2

Källa: Egna beräkningar. Prognos för prisbasbelopp på 57 500 har använts för 2024.

Effekter för sysselsättningen

Förslaget sänker genomsnittsskatten på arbetsinkomster i samtliga inkomstlägen givet att det finns skatt att reducera. Marginalskatten sänkts med 1,75 procentenheter för personer för personer med arbetsinkomster mellan 100 000 och 300 000 kronor per år. För personer med arbetsinkomster över 600 000 kronor per år höjs marginalskatten med 0,75 procentenheter då avtrappningen av jobbskatteavdraget blir brantare.

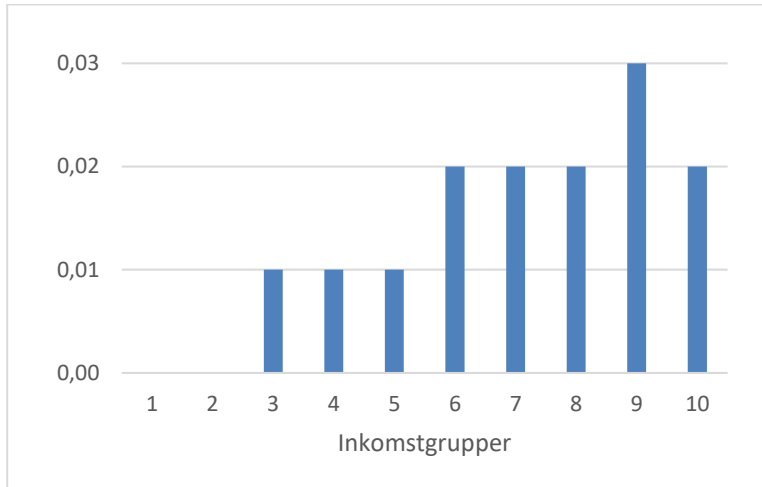
Effekten på sysselsättningen bedöms på ett liknande sett som förstärkningen av jobbskatteavdraget för äldre. Effekten bedöms vara positiv men liten.

Effekter för inkomstfördelningen

Ekonomisk standard ökar med i snitt ca 0,02 procent till följd av förslaget. Störst är ökningarna i inkomstgrupperna i den övre halvan av fördelningen, med en ökning med som mest 0,3 procent i den näst högsta inkomstgruppen. De lägsta inkomstgrupperna påverkas inte.

Figur 5.12 Genomsnittlig effekt av ytterligare jobbskatteavdrag för personer över 69 år på ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper

Procent

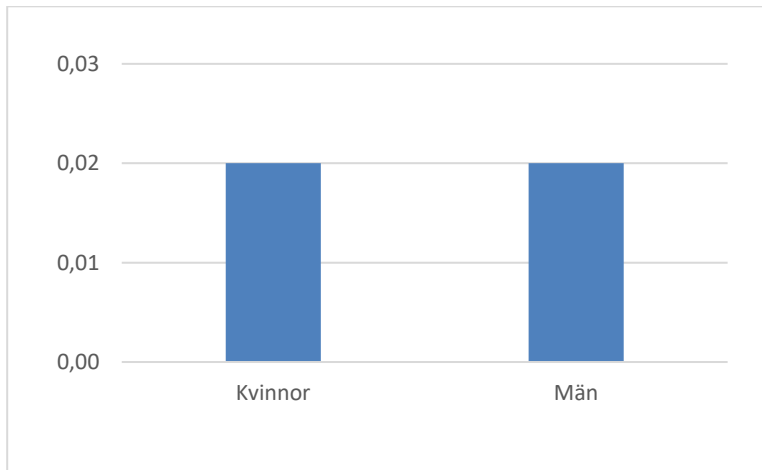
Källa: SCB och egna beräkningar.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Individuell disponibel inkomst bedöms, procentuellt sett, öka ungefär lika mycket för kvinnor som för män till följd av förslaget. Det bedöms vara något fler män än kvinnor som berörs direkt av förslaget.

Figur 5.13 Genomsnittlig effekt av ytterligare jobbskatteavdrag för personer över 69 år på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män

Procent

Källa: SCB och egna beräkningar.

5.5 Sänkt marginals katt

Syfte och alternativa lösningar

Förslagen om att ta bort avtrappningarna i jobbskatteavdragen och det förhöjda grundavdraget syftar till att det ska löna sig mer att utbilda sig och ta ökat ansvar på jobbet. Syftet är även att det ska bli mer lönsamt för personer med rörlig lön som redan har höga inkomster att arbeta en extra timme eller att på andra sätt öka sina inkomster även för de som redan har höga inkomster. Att ta bort avtrappningarna gör också att dessa skattenedsättningar, och därmed skattesystemet, blir något enklare.

En alternativ lösning hade varit att sänka nivån på den statliga inkomstskatten. För att uppnå en lika stor sänkning av den högsta marginalskatten på arbete hade den behövt sänkas från 20 till 17 procent. Det skulle dock vara dyrare och inte ge någon förenkling av skattesystemet.

Offentligfinansiella effekter

Att ta bort avtrappningen i jobbskatteavdragen och det förhöjda grundavdraget beräknas minska skatteintäkterna 2024 med 4,10 miljarder kronor. Av det står det ordinarie jobbskatteavdraget för 3,52 miljarder kronor, jobbskatteavdraget för äldre för 0,10 miljarder kronor och det förhöjda grundavdraget för 0,48 miljarder kronor. 0,29 miljarder kronor avser minskade kommunala skatteintäkter, 0,19 miljarder kronor är minskad statlig inkomstskatt och 3,62 miljarder kronor avser ökade statliga skattereduktioner.

Effekter för företag och offentlig sektor

Att ta bort avtrappningen i jobbskatteavdragen gör det mer lönsamt att arbeta en extra timme och uppmuntrar till extra ansträngningar på arbetet. Det påverkar inte förhållandet mellan att vara anställd och att bedriva enskild näringsverksamhet. Förslaget bedöms inte heller påverka företagens konkurrensförhållanden eftersom det omfattar alla. De sänkta marginalskatterna beaktas automatiskt av Skatteverket och bedöms därför inte påverka företagens eller kommunernas administrativa börda.

Effekter för enskilda

Att ta bort avtrappningen i jobbskatteavdragen och det förhöjda grundavdraget påverkar ca 450 000 personer direkt. För personer över 65 år som arbetar sänks skatten på arbetsinkomster över 600 000 kronor per år. För personer upp till 65 år som arbetar samt för alla över 66 år sänks skatten på inkomster över 13,54 prisbasbelopp, vilket 2024 innebär knappt 780 000 kronor. Den genomsnittliga skattesänkningen för de som berörs blir ca 9 100 kronor per år. De största skattesänkningarna får arbetande över 66 år med höga inkomster. De gynnas både av att avtrappningen tas bort från jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget. I dag är den högsta marginalskatten på arbetsinkomster vid genomsnittlig kommunal-skatt cirka 55,2 procent vilket enligt OECD:s publikation "Taxing wages" var den tredje högsta marginalskatten i OECD år 2021. Utan avtrappning

blir den högsta marginalskatten i Sverige cirka 52,2 procent vilket 2021 inte skulle innebära någon förändring i Sveriges ranking bland länderna med de högsta marginalskatterna i OECD. Tabell 5.1 visar hur skatten ändras till följd av förslaget för personer med höga inkomster i olika kategorier.

Tabell 5.7 Ändrad skatt till följd av förslaget om sänkta marginalskatter
Kronor per år och procent

Inkomst	Arbetande <66		Pensionär >66		Arbetande >66	
	Ändrad skatt	Procent av inkomsten	Ändrad skatt	Procent av inkomsten	Ändrad skatt	Procent av inkomsten
700 000	0	0	0	0	-3 000	0,4
800 000	-643	0,1	-599	0,1	-6 599	0,8
1 000 000	-6 643	0,7	-6 607	0,7	-18 607	1,9
1 500 000	-21 643	1,4	-21 600	1,4	-48 600	3,2
2 000 000	-36 643	1,8	-36 593	1,8	-72 593	3,6
2 500 000	-39 635	1,6	-39 623	1,6	-75 623	3,0

Källa: Egna beräkningar.

Effekter för sysselsättningen

Förslaget att slopa avtrappningen av det ordinarie jobbskatteavdraget och det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre ökar det ekonomiska utbytet av ytterligare arbete för personer som är 65 år och yngre med arbetsinkomster mellan 13,54 och 36,52 prisbasbelopp per år (778 500 - 2 099 800 kronor 2024) och för personer som är 65 år och äldre med arbetsinkomster mellan 600 000 och 1 800 000 kronor per år. Förslaget sänker marginalskatten med 3 procentenheter från ca 55 till 52 procent i dessa intervall vilket motsvarar ca 5,5 procent. I ekonomiska termer kan effekten beskrivas som att kostnaden för fritid ökar när den ekonomiska behållningen av arbete ökar. Denna effekt på arbetsutbudet kallas substitutionseffekten.

Den slojade avtrappningen innebär även sänkta genomsnittsskatter för personer som är 65 och yngre med inkomster över ca 780 000 kronor och för personer över 65 år med inkomster över 600 000 kronor. Det betyder att dessa personer kan arbeta mindre men behålla samma nettoinkomst. Denna s.k. inkomsteffekt tenderar att minska arbetsutbudet. Den totala effekten på arbetsutbudet ges av summan av substitutions- och inkomsteffekten.

Effekten på arbetsutbudet av att slopa avtrappningen av det ordinarie jobbskatteavdraget beräknas med hjälp av arbetsutbudsmodulen i FASIT (se avsnitt 5.1). Förslaget beräknas på lång sikt öka antalet arbetade timmar i ekonomin med ca 3 000 helårsarbetskrafter varav den stora majoriteten beräknas komma från fler arbetade timmar bland redan sysselsatta. Förslaget beräknas ha en svagt positiv effekt på antalet sysselsatta.

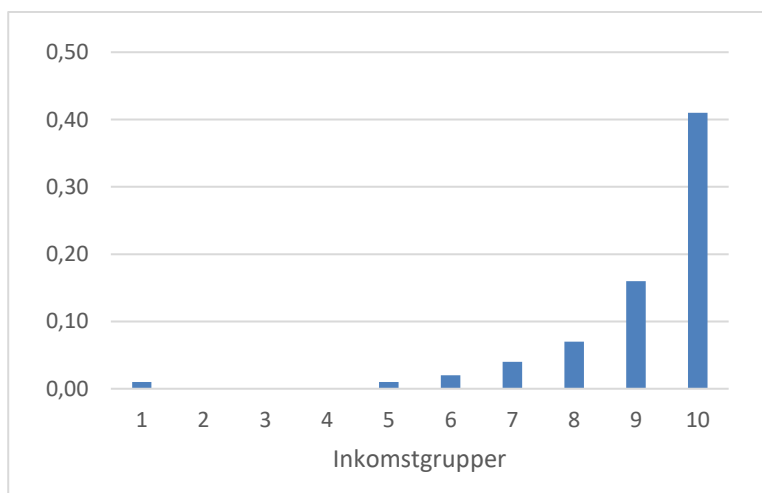
För äldre bedöms slopandet av avtrappningen i jobbskatteavdraget för äldre samt det förhöjda grundavdraget ha en liten positiv effekt på arbetade timmar för redan sysselsatta.

Anpassningen av arbetsutbudet ger förslagen en långsiktig självfinansieringsgrad om ca 60 procent. Det ekonomiska beteendet kan dock påverkas på andra marginaler än arbetsutbudet av sänkta marginalsatser, tex. ökade löner eller minskad skatteplanering. Om även dessa marginaler påverkas kan självfinansieringsgraden av förslaget vara högre. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) utvärderade införandet av avtrappningen i det ordinarie jobbskatteavdraget och konstaterade att införandet sänkte arbetsinkomsterna för de som fick en högre marginalsatt.⁹ Resultaten verkar inte drivas av ökad skatteplanering. Med hjälp av resultaten beräknar IFAU den intäktmaximerande skattesatsen på höga inkomster. Beräkningarna tyder på att den ligger ungefär på dagens nivå eller något under. Det betyder att förslaget om slopandet av avtrappningen i det ordinarie jobbskatteavdraget bör ha en självfinansieringsgrad runt 100 procent.

Effekter för inkomstfördelningen

Förslaget beräknas öka hushållens ekonomiska standard med i genomsnitt 0,14 procent. Ökningen sker främst i högre inkomstgrupper, och i synnerhet i den högsta där den ekonomiska standarden ökar med drygt 0,4 procent. Mätt med Gini-koefficienten bidrar förslaget till en ökning av inkomstspridningen med 0,26 procent.

Figur 5.14 Genomsnittlig effekt av avskaffade avtrappningar i jobbskatteavdragen och det förhöjda grundavdraget på ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper
Procent

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

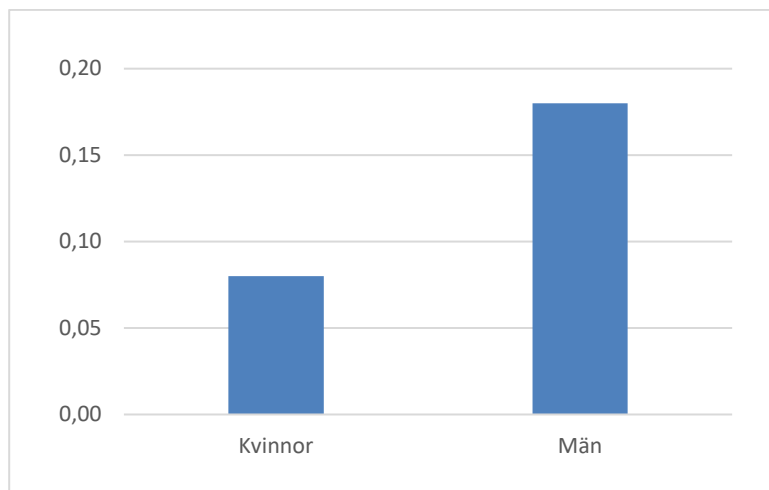

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Individuell disponibel inkomst bedöms, procentuellt sett, öka mer för män än för kvinnor till följd av förslaget. Mäns disponibla inkomst ökar med ca 0,18 procent, medan kvinnors ökar med ca 0,08 procent. Det bedöms vara drygt dubbelt så många män som berörs direkt av förslaget, ca 300 000, jämfört med ca 150 000 kvinnor.

Figur 5.15 Genomsnittlig effekt av avskaffade avtrappningar på individuell disponibel inkomst för kvinnor och män

Procent

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

5.6 Övriga effekter

Effekter för statliga myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslagen medför endast marginella förändringar för Skatteverket och ingår i den anpassning som görs årligen på grund av ny eller förändrad lagstiftning. Förslaget om ytterligare förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 69 år samt höjd åldersgräns för jobbskatteavdraget för äldre innebär dock att skattetabellerna måste omarbetas. Utgångspunkten är att eventuellt tillkommande kostnader för Skatteverket kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslagen inte ha någon inverkan.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslagen bedöms vara förenliga med det EU-rättsliga regelverket.

Effekter för miljön

Förslagen bedöms inte ha några effekter på miljön eller övriga effekter.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

63 kap.

3 a §

I paragrafen finns bestämmelser om förhöjt grundavdrag för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år. Ändringarna i paragrafen innebär dels att grundavdraget för denna grupp höjs, dels att den avtrappning som görs vid den högsta inkomstnivån tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2 och 3.3.

67 kap.

5 §

Av paragrafen framgår vilka som kan få jobbskatteavdrag. Ändringen innebär att det läggs till en hänvisning till det nya jobbskatteavdraget för personer över 69 år.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

7 §

Av paragrafen framgår hur jobbskatteavdraget för personer som inte har fyllt 65 år ska beräknas.

Ändringarna i paragrafen innebär att åldersspannet för att omfattas av detta jobbskatteavdrag utökas med ett år, dvs. från 65 till 66 år. Vidare innebär ändringarna att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att den avtrappning som görs vid den högsta inkomstnivån tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.3.

8 §

Av paragrafen framgår hur jobbskatteavdraget för personer som har fyllt 65 år ska beräknas.

Ändringarna i paragrafen innebär inledningsvis att åldersgränsen för att ta del av jobbskatteavdraget för äldre höjs med ett år, från 65 till 66 år. En övre åldersgräns för att ta del av jobbskatteavdraget införs också. Ändringen innebär att den skattskyldige vid beskattningsårets ingång ska ha fyllt 66 men inte 69 år för att omfattas av bestämmelsen och är en följd av att en ny nivå av jobbskatteavdraget införs för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 69 år. Vidare innebär ändringarna i paragrafen att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs och att den avtrappning som görs vid den högsta inkomstnivån tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.3.

8 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om jobbskatteavdrag för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 69 år.

Bestämmelsen innebär att personer över 69 år får ett jobbskatteavdrag som är 25 procent högre än det jobbskatteavdrag som ges för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 66 men inte 69 år.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1 och 3.3.

9 §

I paragrafen anges vilken rätt till jobbskatteavdrag som gäller för personer som har varit obegränsat skattskyldiga under en del av beskattningsåret. Ändringen innebär att det läggs till en hänvisning till det nya jobbskatteavdraget för personer över 69 år.

Övervägandena finns i avsnitt 3.1.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:887) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

63 kap.

3 a §

I paragrafen finns bestämmelser om förhöjt grundavdrag för personer som vid årets ingång har fyllt 67 år. Ändringarna i paragrafen motsvarar de ändringar som har gjorts av bestämmelsens äldre lydelse som upphör att gälla 2026 och innebär dels att grundavdraget för denna grupp höjs, dels att den avtrappning som görs vid den högsta inkomstnivån tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 3.2 och 3.3.